

Arkivsaknr 19/00024-2
Saksbehandler Gaby Rosemarie Kern

Saksgang	Møtedato
Kommune- og byutviklingsutvalget	05.11.2019
Formannskapet	12.11.2019

Kommunedelplan for overvann, plan 255 - offentlig ettersyn

Innstilling til vedtak:

Kommunedelplan for overvann, plan 255, datert 20.10.2019, samt tilhørende vedlegg legges ut til offentlig ettersyn i hht. Pbl §11-14.

Britt Elin Steinveg
Administrasjonssjef

Mette Mohåg
Avdelingsdirektør for bymiljø

Sammendrag

Mål for planen

Kommunedelplan for overvann er et strategidokument for framtidig håndtering av overvann i Tromsø kommune. Planen skal sikre planmessig beredskap med hensyn til overvann i et klima i endring.

Oppbygging av plandokumentet

Kommunedelplanen beskriver innledningsvis hvordan overvann fortøner seg i Tromsø og hvilke konsekvenser som vil oppstå, hvis klimatilpasning i arealplanleggingen ikke er tilstede. Basert på en utredning av Tromsøs topografi og utbyggingsmønster ble en overvannsstrategi utviklet, som avlaster den tradisjonelle, ledningsbaserte overvannsløsningen med seks ulike tiltak. Et temakart og forslag til bestemmelser fremhever de viktigste føringene for å ta hensyn til overvann under planleggingen.

01 Saksdokumenter

Vedlagte saksdokument

01. Kommunedelplan for overvann 2019-2032	20.10.2019
02. Vedlegg 1: Temakart https://arcg.iKos/05DC4H	14.10.2019
03. Vedlegg 2: Blågrønnfaktor – rapport	20.03.2019
04. Vedlegg 3: Blågrønnfaktor - regneark	20.03.2019
05. Vedlegg 4: Veileder for infiltrasjon	21.04.2017

Berørte planer og planstrategiske dokument – ikke vedlagt

Kommuneplanens arealdel 2017-2026	29.03.2017
-----------------------------------	------------

02 Planfakta

Kommunedelplan for overvann ble utarbeidet basert på planprogrammet, fastsatt 13.06.2017 i formannskapet.

Kommunedelplan for overvann er en **tematisk kommunedelplan**, som omhandler et tema og ikke et bestemt område i kommunen. Derfor er oppsettet avvikende fra reguleringsplaner mht. planbeskrivelse, plankart og bestemmelser.

Planen er et strategidokument, som vil være styrende ved utforming og godkjenning av rammeplaner for vann, avløp og overvann samt uteromsplaner i reguleringsplaner. Temakart og bestemmelser er ikke juridisk bindende før de er innarbeidet i kommuneplanens arealdel.

I handlingsdelen jf pbl § 11-2 beskrives hvordan overvannsstrategien vil følges opp.

03 Beskrivelse av planprosessen

Annonsert oppstart av planarbeidet
Fastsettelse av planprogrammet
Ferdig planforslag til behandling

Dato:
13.03.2017
13.06.2017
20.10.2019

04 Planens hovedinnhold

Tromsø er en by i vekst der utbygging rundt trafikale knutepunkter samt fortetting i den eksisterende bebyggelsen er en vedtatt arealstrategi i kommuneplanen. Utbygging vil øke andelen av tette flater, der vann ikke lenger infiltreres, men renner av på overflaten. Det forventes også hyppigere og mer intense nedbør samt mildere vintre med flere tine- og fryseperioder fremover. I lavtliggende, sjønære områder vil et stigende havnivå forårsake problemer med inntrengende vann, spesielt ved stormflo.

Overvann i form av smeltevann, stormflo og avrenning etter regnvær kan gi tilbakeslagsskader i et økende antall bygninger og oversvømme det offentlige byrommet. Vannmasser kan også gi skade langs bekker og flomme over viktige vegforbindelser. Erstatningsansvar, reparasjonsutgifter samt dårlig fremkommelighet vil gi økt fokus på klimatilpasning av offentlig og privat eiendom.

For å kunne avbøte framtidige skader i noen grad, ble det definert seks tiltak som er satt sammen til en helhetlig strategi for overvann. Strategien supplerer ledningsnettets med ulike tiltak, som skal avlaste ledningene, før eller når kapasiteten er nådd.

Noen tiltak har også som formål å rense overvann før det slippes ut til sjøen.

Tiltak 1: Et separert, ledningsbasert overvannsnett

Ledningsnettets skal separeres og lede overvann i separate ledninger til sjøen. Men også overvannsledninger dimensjoneres kun for et visst gjentaksintervall og må suppleres med andre tiltak for å opprettholde en kontrollert avrenning. I tillegg kan inntakspunkter (sluk) fryse, noe som med stor sannsynlighet vil skje oftere i framtiden.

Tiltak 2: Avledning i bekker og grøfter

Tromsøs topografi med små nedbørsfelt, god fall og nærhet til sjøen har skapt mange små bekker som har en viktig funksjon for å avlede overvann til sjøen. Slike bekker kan ikke lenger legges i rør, men må gis rom for å gi trygg avledning av overvann også i flomsituasjoner.

Tiltak 3: LokalOvervannsDisponering (LOD)

Regnbed, gresskledd grøfter, snødeponier i terrengforsenkninger, grønne tak og åpne, ikke asfalterte terrengflater er desentrale, spredte tiltak (LOD) som infiltrerer og fordrøyer overvann. Disse avlaste både ledningsnettets, bekker og flomveger og bidrar i sum at flomtoppen flates ut. I tillegg kan LOD til en viss grad rense overvann på naturlig vis.

Tiltak 4: Blågrønnhvit faktor (BGHF)

Blågrønnhvit faktor er en metode for planlegging av uterom, som består av en opplisting av ulike infiltrasjons- og fordrøyningstiltak. Ved å knytte fordrøyingskrav til uteromsplanleggingen i en regulerings sak, vil store investeringskostnader for fornying og separering av det kommunale ledningsnettets kunne utsettes. I fravær av et kommunalt utbyggingsprogram som ville styre investeringene til prioriterte områder, er denne utsettelsen veldig nyttig. En separering av det kommunale ledningsnettets er en tids- og kostnadskrevende prosess og ikke gjennomførbart for hele byområdet samtidig. En annen fordel med blågrønnhvit faktor er at den innfrir plan- og bygningslovens nylig framsatte intensjon (§3-1) om å bruke overvann som ressurs i bylandskapet.

Tiltak 5: Flomveger

Flomveger er definerte traséer for trygg avrenning på overflaten, til sjøen. Disse trer i kraft når både ledningsnettets og alle andre tiltak har nådd sin kapasitet. Flomveger kan være veger, bekker, grøfter og annet areal som må tilrettelegges for å kunne lede vann.

Tiltak 6: Rensrutiner for veger og sluk

Overvann fra trafikkareal inneholder en varierende andel av miljøgifter. For å redusere forurensningen foreslås det i første omgang mer målrettede rensrutiner for veger og sluk.

05 Konklusjon

Denne strategiplanen vil være et viktig styringsmiddel når Tromsø kommune skal etablere beredskap for mer intens nedbør, lengre perioder med snøsmelting, oversvømmelser fra bekkedrag og høyere stormflo enn vi har sett før.

Dette er en plan som berører flere kommunale seksjoner og all kommunal og privat utbyggingsaktivitet. Planen gir føringer for utforming av uteområdene og legger grunnlag for en fremtidsrettet, bærekraftig forvaltning av et bylandskap under fortetting og vekst.